

Magsjuka bland badare undersöks

Hur smittades de hundratals badgäster som blev magsjuka efter att ha badat i Göteborgsområdet i somras? Och varför blev inte alla som badat sjuka?

■ För att få svar på dessa frågor och förebygga liknande epidemier i framtiden, genomför smittskyddsläkare i Västra Götalandsregionen nu en epidemiologisk studie, i samarbete med Smittskyddsinstitutet i Stockholm.

– Vattenburna utbrott av maginfluensa finns beskrivna i litteraturen, men de är ovanliga. I Sverige har vi bara haft ett tidigare tillfälle. Det var i Norrbotten förra sommaren och då gjordes ingen studie. Därför är det viktigt att vi försöker få mer kunskap om vattenburna smitta så att vi kan förhindra att det sker igen, säger Birgitta de Jong, epidemiolog på Smittskyddsinstitutet.

Avföringsprover från några av de drygt 400 personer som drabbades av det uppmärksammade utbrottet i augusti har bekräftat att magsjukan orsakades av Calici/Norovirus, ett agens som normalt sprids via livsmedel, och som blivit känt som viruset bakom »vinterkräksjukan». Den här gången tyder emellertid mycket på att smittan spridits via huvudsakligen två insjöar i Göteborgsområdet.

Men helt klart är det inte, eftersom man ännu inte hittat samma virus i vattnen. Dessutom har långt ifrån alla som badat insjuknat. För att undersöka alternativa smittvägar, identifiera olika riskfaktorer i samband med badning och utsluta att det rör sig om ett så kallat pseudoutbrott (normal magsjuklighet som felaktigt kopplas till en bestämd källa),

I somras avrådde Miljöförvaltningen i Göteborg folk att bada i Delsjön då man misstänkte att magsjuka spreds via vattnet. Flera anmälningar kom då in från människor som drabbats av kräkningar och diarré efter att ha badat i sjöar i Göteborgsområdet.

har man nu inlett en fall-kontrollstudie. Och allmänhetens vilja att delta har varit stor: Knappt 800 som badat utan att insjukna har anmält sig och ingår som friska kontroller.

– Vi vill se om det finns några skillnader i beteendet mellan grupperna. Var i sjöarna de har badat, hur länge, har de dykt med huvudet under vattnet, har de ätit glass från en kiosk i närheten, gått på en toalett i närheten exempelvis, säger

Ann Söderström, smittskyddsläkare i Göteborg.

Kartläggningen sker via skriftliga enkäter. De har redan gått ut till deltagarna.

– Det är viktigt att komma igång snabbt, för att folk inte ska glömma vad de gjorde och när, förklarar Birgitta de Jong.

Studien fokuserar på dem som insjuknat efter bad vid i huvudsak två insjöar. Men även andra sjöar har i mindre utsträckning kopplats till utbrottet.

Magsjuka personer som badat

Hur har då virus eventuellt kommit till alla dessa platser? Enligt Ann Söderström tyder de vattenprover som miljökontoret tar rutinmässigt inte på ett läckage från avloppsvattnet. Hon tror snarare att ett antal personer som varit magsjuka badat i insjöarna.

Visar det sig att vattnet är smittkällan kan det få betydelse för det framtida smittskyddsarbetet.

– Då kan man gå ut med råd om att inte bada på allmän badplats om man är magsjuk. För mig känns det självklart att inte göra det. Men idag har jag inga belegg för att säga det, och ofta ser man folk på stranden som sköljer sina blöjor i vattnet efter ett blöjbyte, säger Birgitta de Jong.

– Läkare i primärvården som plötsligt möter en anhopning av patienter med diarré tänker nog mest på att fråga vad patienterna ätit och var, inte på om eller var de har badat. Nu kan det finnas skäl att göra det.

Björn Ramel
frilansjournalist

Läkemedelsverket avvaktar svar om Crestor

– Det här handlar om en rutinåtgärd som inträffar dagligen och det är verkligen inte någon speciellt upphetsande fråga!

■ Så kommenterar Björn Beermann, Läkemedelsverket, det faktum att Läkemedelsverket bett det holländska läkemedelsverket ta ställning till den amerikanska debatten om läkemedlet Crestor.

En amerikansk konsumentorganisation, Public Citizens, har vänt sig till den amerikanska läkemedelsmyndigheten och vill att det kolesterolsänkande läkemedlet Crestor inte längre ska få förskrivas för behandling mot höga kolesterolvärden. Enligt organisationen har ett flertal patienter som tagit läkemedlet drabbats av svåra biverkningar, såsom

muskelförtvining och njurproblem, och i något fall har patienten även avlidit.

Konsumentorganisationens agerande har föranlett Läkemedelsverket i Sverige att be det holländska läkemedelsverket, som är den myndighet inom EU som har ansvaret för godkännandet av Crestor, att ta ställning till den amerikanska debatten. Ännu har Läkemedelsverket inte fått något svar från holländarna.

– Mitt tips är att det inte händer något efter det att det holländska läkemedelsverket granskat detta. Skrivningarna om biverkningar bygger på gamla data och vi kan inte se att några nya data tillkommit sedan Crestor godkändes, säger Björn Beermann.

– De patienter som enligt de gamla

biverkningsrapporterna drabbats av biverkningar är patienter som egentligen aldrig skulle få Crestor förskrivet. Vi har samma rekommendationer som vi hade då vi godkände läkemedlet, vilket bland annat innebär att det kan förskrivas i fall då gamla typer av statiner inte hjälper.

Den kritik som bygger på att det ännu inte finns några kliniska studier av Crestor som visat en minskad dödlighet bland användarna, tar Beermann med ro.

– Det är riktigt att studier med Crestor inte visat effekt på hårda effektmål, såsom minskad frekvens av hjärtinfarkt eller minskad dödlighet. Men det är mycket sällan sådana data finns för nya läkemedel överhuvudtaget.

Peter Örn